

Chrysomel

Chrysomel

Chrysomel

891. 995

Ch. 26

1937

ՀԱՎՈՐ ԱԹԱԼՅԱՆ

ԱՂՎԵՄՆ ՈՒ ԱՂԱՍԻՆ

891. 995
Ա. 26

1937 թ.

ԲԱԳՈԼ.

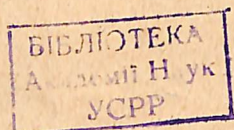
MAY 2011

891.990
6-26 47

ՀԱՎՈՐ ԱԹԱԼՅԱՆ

ԱՂՎԵՍՆ ՈՒ ԱՂԱՍԻՆ

ԱԶԵՐՆԵՇՐ
Բազում 1937 թ.

Խմբագրեց Վ. ԱՂԱՍԻՆ
Նկարագրեց ՃԳՆԱՎՈՐՅԱՆ

Հանձնված է արտադրության 23|III—37 թ.

Ստորագրված է տպելու 2|V—37 թ.

Տպագրութ. թերթ 1

Թղթի ձևվր 82×110 1/32.

Գլավ. լիազոր.— № 2907

Տիրած 1000 պատվեր 444.

Աղերհեղի տպարան, գրքերի պալատ 26-ի անվան, Բագու, Ալի-Բայրամովի փ. 26.

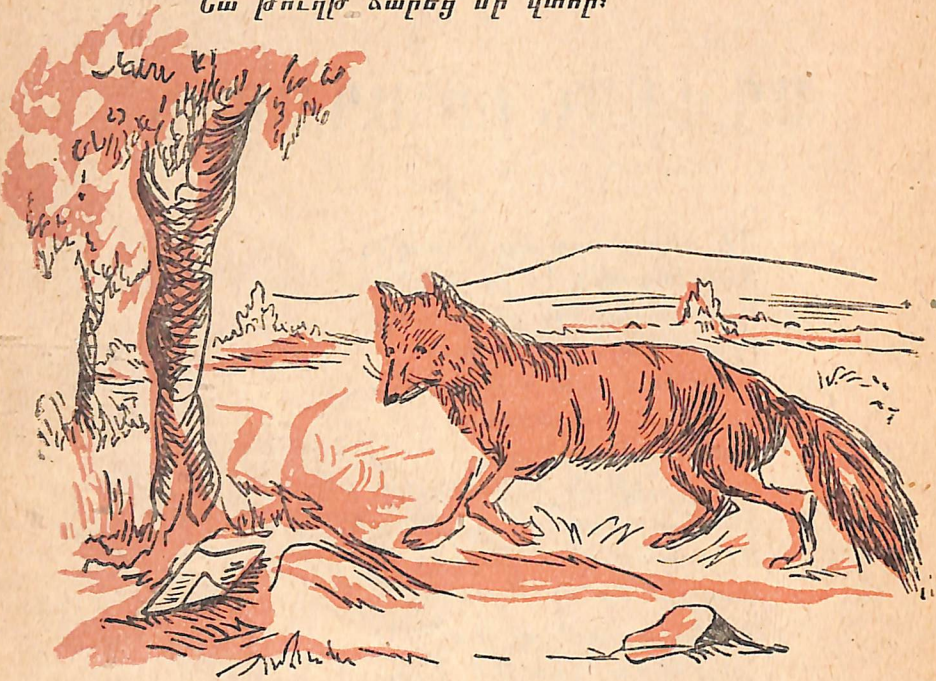
ԱՂՎԵՍՆ ՈՒ ԱՂԱՍԻՆ

I

Մի ծեր մարդ եր Աղասին,
Տան հոգսերն ել իր ուսին.
Ապրում եր նա քրտինքով,
Իրա հալալ վաստակով:
Շատ հավ ունեւր Աղասին,-
Իր կնոջ հետ միասին
պահում եյին հավերին,-
Իրենց „կթան կովերին“
Թեպետ ծեր եր, բայց արի,
Աշխատասեր ու բարի,
Սակայն մի որ Աղասին,-
Գերի դարձավ աղվեսին:
Լսեք հիմա պատմեմ ձեզ,
Վոնց խորամանկ մի աղվես,
Ապրում եր նա իր որում,
Անտառներում, ձորերում:
Յեւ ամեն որ, ամեն որ,
Թափառում եր սար ու ձոր.
Վորս չեր գտնում, հետ դառնում,-
Հալ ու մաշ եր նա լինում:
Անց եր կացել մի ամիս,
Նա չեր կերել համեղ միս.
Վիզն ու պոչն ել բարակել,
Անտառից ցած եր յեկել,-
Թագուս, առանց յերկյուղի,

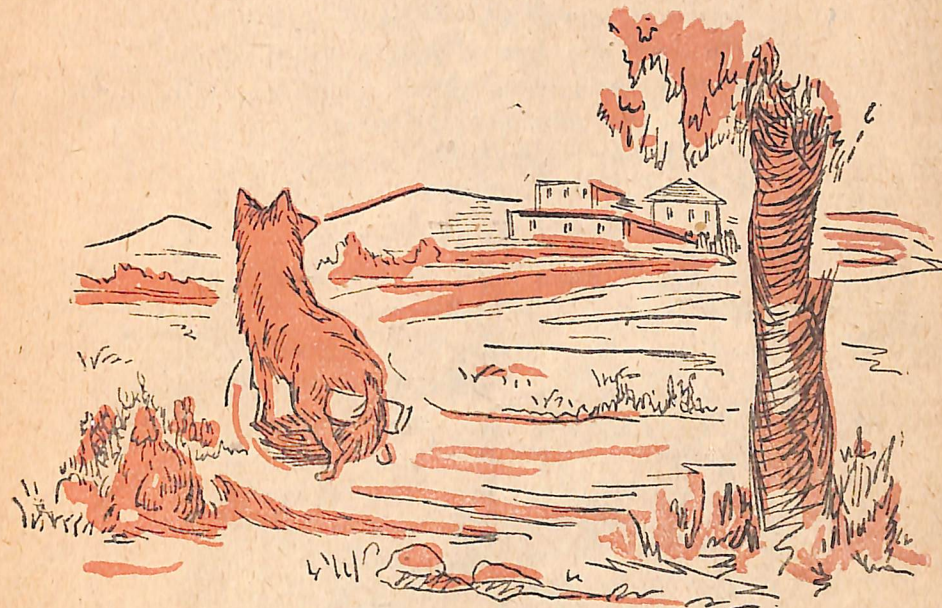
8192-53

Աչքը հառած մոտ գյուղին:
Ու այդ ճամբին հեռավոր,
Նա թուղթ ճարեց մի կտոր:

Ասաց,- բարի լինես թերթ,
Դու ինձ վորս տաս այսուհետ-
Բախտս բացվի մի կարգին-
Կարոտ չմնամ յես կյանքին:
Տեսավ թղթում իր գտած,
Ինչ վոր բաներ կար գրած:
— Ի՞նչ լավ բան ե, - ասում ե,
Ու ինքն իրեն՝ խոսում ե...
Յեվ դնում ե պոչի տակ,
Պահում վոնց թանգ հիշատակ...
— Դեհ, յես գնամ դեպի գյուղ-
Աղասու մոտ անյերկյուղ:

Միտքս պատմեմ մի կարգին,
Վոր նա լսի իմ խոսքին:
Ու ձևանամ շատ տխուր,
այս գիշեր ել մնամ հյուր-
Յեվ այս թղթով Աղասուն,
Խաբեմ, վանց մի անասուն:

Այսպես ասաց ազվեսը,
Թքեց քսեց յերեսը:
Մտավ գյուղը "շատ տխուր", -
Աղասուն տա մի նոր լուր...

II

— Բարո՛ւ, յեղբայր Աղասի,
Խոսք եմ ասում, ինձ լսի:
Բերել եմ քեզ յես մի թերթ,-
Վոր ինձ լսես այսուհետ:

— Ինչի՞ համար լսեմ քեզ,
Ասա խնդրեմ, այ՛ աղվես.
Թերթ ես բերել՝ շա՛տ ապրես,
չես ծեծելու հո դու մեզ:
— Բանն այդ հո չի Աղասի,
Վերջին խոսքս դու լսի:
Գրած ե այս թղթի մեջ,
Թե հավերիդ կգա վերջ:
Համաճարակ պիտի գա,
Ասում եմ քեզ յես հիմա...
Ու մի գիշեր հավերիդ,-
Ամբողջ թառը ավերի:

Յես յերազում տեսել եմ,
Ականջներով լսել եմ,-
Վոր ինձ շատ ես սիրում դու,
Վոնց հարազատ քո վորդուն:

Չեմ մոռացել եդ բանը,
Վոնց մհակը՝ չորանը.
Ասել եմ գամ հայտնեմ քեզ,-
Վոր հավերիդ ճարը տես:
Վերջին խոսքը, վոր լսեց,
Ծեր Աղասին արտասվեց:
— Բա ի՞նչ անեմ այ՛ աղվես.
Ձանս մատաղ լինի քեզ:
Մի դեղ ճարի հավերի,-
Վոր շեն տունս չավերի:
— Դու հանգիստ կաց, Աղասի
Դարդ մի արա, խաղ ասի.
Մոտիկ, հենց իմ տանը կից
Մի ծեր մարդ կա կարեկից,
Բժիշկ ե նա մի կարգին,
Ամեն խոսքը՝ քա՛ր անգին:
Նա կարող ե բժշկել,
Վողջ հավերին քո՛ փրկել:
— Տար ազատիր, շա՛տ ապրես.
Այ բարեկամ իմ աղվես...
Բայց վախում եմ թե խաբես,
Տանես, հավերս լափես...
— Վճչ, իմ յեղբայր Աղասի,
Հո կարոտ չեմ յես մսի,
Վորքան կուզես, միս տամ քեզ,
Ուտես, ուտես, ու զգվես:
— Սխալվեցի բարեկամ,
Ինչ վոր կուզես, քեզ կտամ.
Միայն ասա թե ի՞նչպես,
Իմ հավերին կփրկես:
— Հավերդ բարձենք մի եշի,
Առաջդ արա ու քշի.
Տանենք հանձնենք բժշկին...

III

Առավոտ վաղ Աղասին,
Աղվեսի հետ միասին
Ելը բարձած հավերով...
Մտան անտառ... գիշերով...
—Այ ես տունն ե հենց ետեղ,
Ուր կգտնես ամեն դեղ.

Ու բժիշկն ել մի լավ մարդ—
Պայման կապենք՝ մի շաբաթ:
Դու կղաճնաս դեպի տուն,
Թեպետ դժվար... բայց արթուն
Ցես կհսկեմ անպայման—
Հավերդ առողջ հետ դառնան...
—Դե քեզ մատաղ այ աղվես,
Տնով, տեղով, շատ ապրես,
Ենպես պահիր հավերիս,
Վոր իմ տունն հավերես:
Այսպես ասաց Աղասին,
Թողեց գնաց—աղվեսին:

IV

--Բա չես ասի, կնիկ յես
Պայման դրի մի եսպես,

Վոր հավերը մեր նորից,
եստեղ լինեն՝ յոթ որից:

Աղվեսն ել ինձ խոստացավ,
Նրանց պահի՛ առանց ցավ.
Ասաց,—յեթե ուրանամ,
Ձույդ աչքերով կուբանամ:
Ի՞նչ ես կարծում, կարո՞ղ ե
Նդ աղվեսը մեզ խաբել...
Բայց, վոր խաբի, դու գիտե՞ս,
Թե ինչ կանեմ նրան յես:
—Ձուր ես թողել հավերին,—
Իմ կաթնատու կովերին.
Հափելուց հետ ի՞նչ կանես,
Թեկուզ աշխարհ խափանես:
Միտք ես անում մարդ ու կին,
Նստած թախտին տխրազին:

Մինչ պայմանը լրացավ,
Դարդից մաշվեց կռացավ...
Ու անհամբեր Աղասին,—
Սպասում եր աղվեսին:
Աղվեսն ել վճր աղվեսն եր,
Վոր հավ չուտեր ամիսներ...
Բայց անցել եր մի ամիս,
Նա չէր կերել հավի միս:
Ելը նստած—Աղասին,
Մի որ գտավ աղվեսին
Տեսավ աչքերն ահա փակ
Մի ծառի տակ մրափած...
Ելից թռավ, իջավ ցած,—
—Աղվես, աղվես, աչքդ բաց,
Ասա ո՞ւր ես հավերս,
Այ, անիրավ, անբերես...
Բայց աղվեսը խորամանկ,
Հենց վոր Աղասուն տեսավ
Պոչը դրեց փորի տակ—
Ու պնդե՛լ, փախավ դեպի սար:
—Վայ, ինձ, վայ, ինձ, վայ տունս,
Հարյուր տարվա՛ անունս...
Բա խորամանկ աղվեսը
Սևացնի յերեսս—
Միտք ե անում ինքն իրան—
Ա՛յ թե բռնի մի նրան,—
Ընկեր, աղբեր, ուրանա,
Ձարկի՛, սիրտը հովանա:
Սակայն ո՞ւշ եր... աղվեսին
Վճնց կհասներ Աղասին:
Ու ճամբեքով նա վոլոր,—
Հետ դարձավ տուն՝ խեղճ, մոլոր...

VI

Գյուղում արգեն իր մասին
Ծաղր եր լսում Աղասին.
Կինն ել գնում ու գալիս,
Նախատում եր ու լալիս:
— Քեզ պես մարդը չլինի,
Եդ ինչ արիւր դու հիմի.
Հափեղ տվիր հավերս
Նորոգեցիր ցավերս:

Յե՛վ Աղասին ամեն որ
Հավ եր առնում նոր ու նոր—

Ու այդ նախշուն հավերին, —
 Թան եր տալիս ծառերին:
 Բայց դե հանկարծ մի գիշեր,
 Ելի աղվեսը հիշեց. —
 Անխղճությամբ ավելի
 Յեկավ տարավ հավերին....

— Բա ես տեսակ ել կրակ,
 Են աղվեսը խորամանկ,
 Գա ու թառս ավերի,
 Տանի թմփլիկ հավերիս:
 Գանգաավում եր Աղասին,
 Գյսղի դարբին Մանասին:
 — Պատրաստիր ինձ մի թակարդ,
 Վորը լինի վողջ յերկաթ:
 Պատվիրեց ու մի շաբթից
 Թակարդն առավ յերկաթի,
 Բերեց, լարեց թառի տակ...
 Աղվեսն յեկավ անգիտակ
 Ու թակարդի մեջն ընկավ.
 Ել փախչելու ճար չկար:
 Առավոտ վաղ մարդ ու կին,
 Մոտ վազելով թակարդին,
 Յերկու հոգի միասին, —
 Նախատեցին աղվեսին:
 — Ա՛յ ավազակ, փո՛ւշ աղվես,
 Դու խաբեբան, սեեբես.
 Կարծում եյիր, Աղասին
 Պիտի ժպտար յերեսիդ...
 Վոր դու թագուն, ամեն որ,
 Մութ ճամբեքով հեռավոր
 Գայիր բակս մտնեյիր,
 Վողջ հավերս լափեյիր...
 Յեվ յերկուսով, մարդ ու կին,
 Ուժ տվեցին մահակին.
 Տո՛ւր թե կտաս, անդադար: —
 Աղվեսն յեղավ շանսատակ:
 Ահա ինչպես Աղասին,
 Գերի դարձավ աղվեսին,
 Ապա վերջում Աղասին —
 Խեղդեց անսիրտ աղվեսին:

ՀՀ Ազգային գրադարան

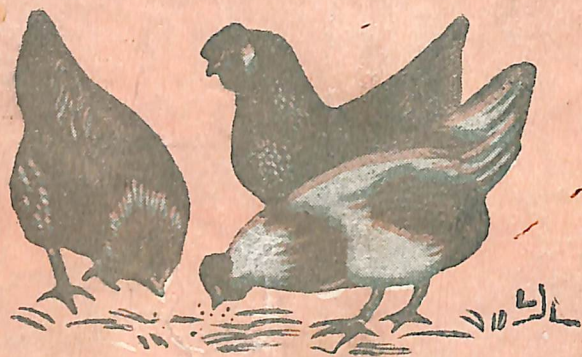

NL0395544

Գինը 30 Կ.

60/1937

175

HAQOB ATALJAN

TYLKY və AQASI

AZƏRNƏŞR
Bakı — 1937

4

6278